

НАСТАВНИ ДАН

Наставник: Драгана Јовић

Разред: Трећи

Вријеме: 28. 02. 2011. године

Основна школа: "Алекса Шантић" Угљевик

Наставна тема: Насиље - Ружно паче

Интегрисани садржај: Садржаји српског језика, математике, ликовне културе и одјељенске заједнице

МОДЕЛ МИКРОПЛАНА НАСТАВЕ У ОБРНУТОМ ДИЗАЈНУ

1.) ИДЕНТИФИКАЦИЈА ЖЕЉЕНИХ РЕЗУЛТАТА:

1.1. САДРЖАЈИ МАТЕМАТИКЕ: Рад на више нивоа сложености

Први ниво

-Рјешавање нумеричке и лакших текстуалних задатака,

Други ниво

Рјешавање текстуалних задатака примјеном рачунских операција; разликују термине „пута више“ и „за толико више“

Трећи ниво

Рјешавање сложенијих текстуалних задатака; разликовање термина „пута више“ и „за толико више“

1.2. САДРЖАЈИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА: индивидуалан рад

Разликовање различитих врста ријечи и препознавање значења врста ријечи.

Издвајања битног од небитног, драматизација текста, критичко мишљење

Препознавање врлина и мана ликова, поуке

Разумијевања књижевног дјела, оспособљеност за драматизацију

1.3. САДРЖАЈИ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ: (рад у групама)

Израда маске и сцене, рационално коришћење материјала, развијање ликовног израза, комбинација различитих техника у ликовном изражавању

1.4. САДРЖАЈИ ОДЈЕЉЕНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ: (рад у групама)

Препознавање насилних облика понашања

Прихватања различитости као личне предности

3.) ПЛАНИРАНА ИСКУСТВА АКТИВНОГ УЧЕЊА И ПОУЧАВАЊА:

- Разговор наставника и ученика, рад на наставним и радним листовима, Рад са моделима мапе ума, самостална израда маске, самостална и слободна драматизација текста, самостално препознавање глагола, именица и ријечи које значе особине

Облици наставног рада: Фронтални, рад у паровима, рад у групама, индивидуални

Материјално техничка основа рада:

-наставни листићи са задацима, Радни листови бр. 1, 3 и 4 из

Приручника о превенцији насиља, колаж папир,темпере, љепило,
наставни медији: лап-топ, бим - пројектор,
Мапе ума: "Ружно паче" и "Насиље"

ИНТЕГРИСАНИ САДРЖАЈ:

	САДРЖАЈ МАТЕМАТИКЕ	САДРЖАЈ СРПСКОГ ЈЕЗИКА	САДРЖАЈ ЛИКОВНЕ К.	САДРЖАЈ ОДЈЕЉЕНСКЕ З.
Наст. Једин.	За 2(4,5,8) пута већи,за 2(4,5,8,) већи број	Врсте ријечи:именице, глаголи,ријечи које значе особине	Израда маски и костима	Доживљавање насилних облика понашања
Наст. тема	Множење и дијељење	Грамматика	Амбијент-сценски простор	Превенција о насиљу

4.) СТРУКТУРА И ТОК НАСТАВНОГ РАДА:

1. АКТИВНОСТ:

вријеме (око 20 минута)

Данас ћемо радити на другачији начин.

Подијелила сам ученицима наставне листиће и нагласила да постоји могућност преласка на виши ниво уколико се ураде задаци тог нивоа.

3.1. Први ниво

1.) Израчунај:

$$2 \cdot 8 = \quad 4 \cdot 5 = \quad 10 \cdot 8 = \quad 5 \cdot 7 =$$

$$8 \cdot 6 = \quad 9 \cdot 2 = \quad 5 \cdot 5 = \quad 4 \cdot 8 =$$

$$4 \cdot 4 = \quad 7 \cdot 4 = \quad 8 \cdot 8 = \quad 8 \cdot 7 =$$

2.)Израчунај:

$$32 : 8 = \quad 56 : 8 = \quad 60 : 10 = \quad 18 : 2 =$$

$$40 : 5 = \quad 16 : 4 = \quad 72 : 8 = \quad 24 : 4 =$$

$$12 : 4 = \quad 25 : 5 = \quad 24 : 8 = \quad 45 : 5 =$$

3.) Петар има 8 пачића, а Владо 7 пута више. Колико пачића има Владо?

4.) Милош је купио 45 пачића и подијелио их је на 5 комшија. По колико је пачића добио сваки комшија?

3.2. Други ниво

1.) Петар има 8 пачића, а Владо 7 пута више. Колико пачића има Владо?

2.) Милош је купио 45 пачића и подијелио их је на 5 комшија. По колико је пачића добио сваки комшија?

3.) Вељко је за 72 КМ купио 8 патака. Колико би патака купио за 36 КМ?

4.) Бојан има 6 пачића, Томо 4 пута више, а Рајко има за 4 више од Бојана. Колико пачића имају заједно?

3.3. Трећи ниво

1.) Милош је купио 45 пачића и подијелио их је на 5 комшија. По колико је пачића добио сваки комшија?

2.) Вељко је за 72 КМ купио 8 патака. Колико би патака купио за 36 КМ?

3.) Бојан има 6 пачића, Томо 4 пута више, а Рајко има за 4 више од Бојана. Колико пачића имају заједно?

4.) Паче је 4 пута млађе од оца патка, а његова мама је за 4 мјесеца млађа од оца. Колико је година оцу и мајци заједно ако паче сада има 8 мјесеци?

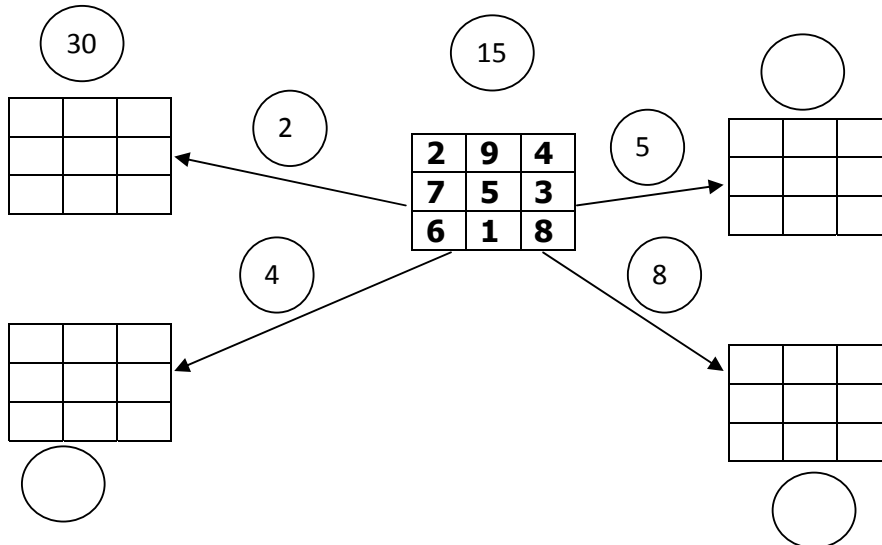
Ученици имају могућност преласка са лакшег на тежи ниво уколико заврше своје задатке.

Активност наставника је да координира и прати индивидуални рад ученика и омогући му прелазак на виши ниво рада гдје ће наставити да ради задатке на слjedeћем нивоу радећи 3.) и 4.) задатак, јер су прва два задатка иста за два нивоа.

Предвиђен је и допунски задатак за изнадпросјечне ученике уколико ријеше задатке свог нивоа.

Допунски задатак: (за изнадпросјечне ученике)

Бројеве у магичном квадрату помножи редом бројевима 2, 4, 5 и 8 и упиши их редом у квадратиће. Збир бројева у сваком реду, колони и дијагонално у почетном квадрату је 15. Израчунај збирове у осталим квадратима и упореди их.

Тачност рјешења просјечни и изнад просјечни ученици провјеравају у паровима, уколико има нејасноћа наставник се укључује у рад.

2. АКТИВНОСТ:

(фронтални рад)

О чему су говорили сви текстуални задаци?

ПАЧИЈИ ПЛЕС- сви играмо

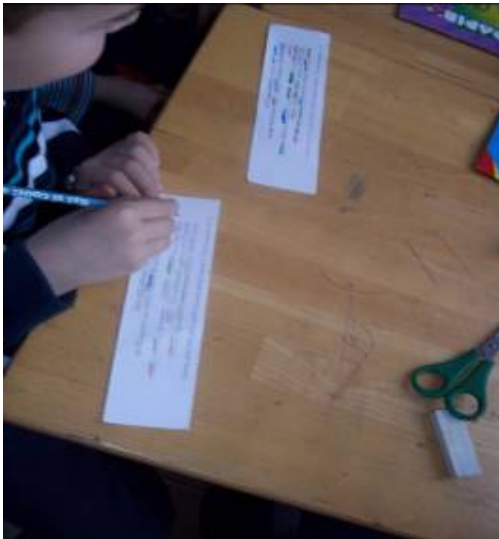
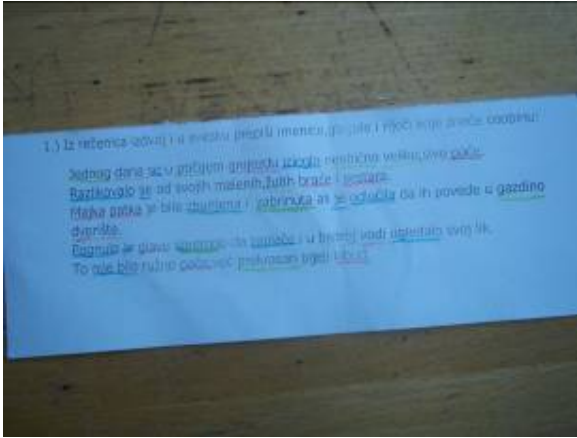
вријеме (око 5 минута)

3. АКТИВНОСТ:

вријеме (око 20 минута)

Ученици су упознати са причом "Ружно паче" коју су радили као школску лектуру.

- Прочитати прилагођену бајку из Приручника за наставнике о превенцији насиља које укључује дјецу.
- Разговарамо о Ружном пачету - садржај
- На дијелу текста "Ружно паче", поновићемо и врсте ријечи јер је текст веома захвалан и за рад граматике.
- Подијелила сам ученицима наставне листиће за индивидуалан рад: врсте ријечи (именице, глаголи и ријечи које значе особине)

Наставни листић - српски језик

1.) Из реченица издвој и у свеску препиши именице, глаголе и ријечи које значе особину: (подвучи их различитим бојама)

Једног дана се у птичијем гнијезду излегло необично велико, сиво паче.

Разликовало се од својих малених, жутих браће и сестара.

Мајка патка је била збуњена и забринута али је одлучила да их поведе у газдино двориште.

Погнуло је главу спремно да заплаче и у бистрој води угледало свој лик.

То није било ружно паче, већ прекрасан бијели лабуд.

Кооперативно вредновање одговора и рјешења:

Ученици ће у паровима замијенити наставне листиће и своје одговоре упоредити са одговорима које ће наставник усмено саопштити. Наставнику ће саопштити број тачно ријешених задатака.

4. АКТИВНОСТ: (рад у групама) вријеме (око 45 минута)

- Шта мислите како се осјећало Ружно паче ?
  - Ученици су подјелени у групе (хетерогене) и имају задатак да своје мишљење представе путем драматизације уз израду маски
  - Маске праве према договору у групи, као што и дијеле улоге.
- Маске праве од папира и колаж папира уз коришћење темпера.
(5 група)

Помоћу пројектора презентовати слике из текста у power-pointu, ради лакше израде

маски и припреме сцене

Израда маски ликова из приче Ружно паче и припрема за драматизацију

ПРИПРЕМИЛИ СМО МАСКЕ А И СЦЕНУ:

ДРАМАТИЗОВАЛИ СМО ПРИЧУ:

РЕКРЕАТИВНА ПАУЗА : (15 МИНУТА)

5. АКТИВНОС: (са освртом на претходну активност)   вријеме (око 20 минута)

-Видјели смо да је Ружно паче другачије. Да видимо јесмо ли ми исти или различити?

Подијелила сам ученицима радне листове бр.1

Ученици индивидуално раде Радни лист 1. ОВАКАВ/А САМ - ПРИХВАТИ МЕ
Из Приручника о превенцији насиља.

Ученици су прошетали учионицом и потражили особу која има исту линију на Радном листу 1. С обзиром да се то неће десити истичем да смо сви различити и да требамо прихватити те разлике као нашу предност.

6. АКТИВНОСТ:

вријеме (око 50 минута)

Анализираћемо поступке Ружног пачета и осталих да видимо шта је могло помоћи Ружном пачету да се боље осјећа.

Подијелила сам ученицима Радне листове бр.3

Рад на мапи Радни лист бр. 3 из Приручника

ЗАДАЦИ:

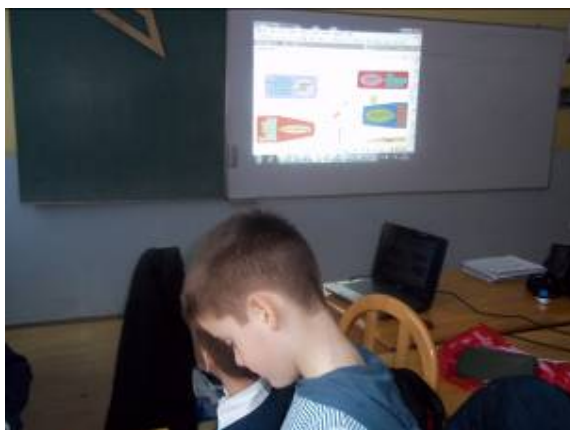
1. Окружење Ружног пачета
2. Шта је доживљавало Ружно паче?
3. Како се осјећало Ружно паче?
4. Како сте се ви осјећали?
5. Шта би сте ви урадили?
6. Како да помогнемо? - наставник

- Рад према моделу мапе ума уз пројекцију на рачунару - рад у групама

1.Мапа ума

RUŽNO PAČE.mmap

Рад на радном листу бр. 4 - Пронађи прави пут (разумијевање, прихватање различитости, поштовање, љубазност, њежност, љубав, срећа)

7. АКТИВНОСТ:

вријеме (око 45 минута)

ВРСТЕ НАСИЉА

(фронталан рад)

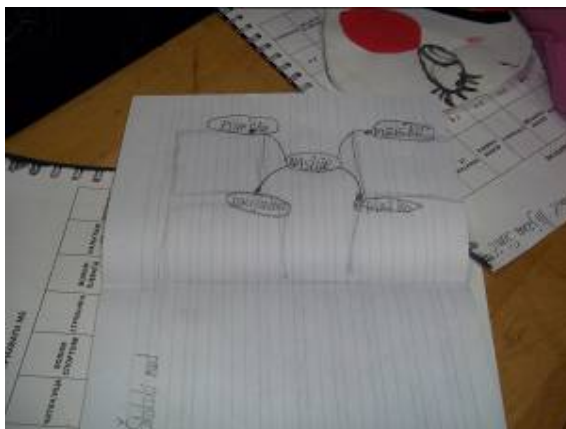
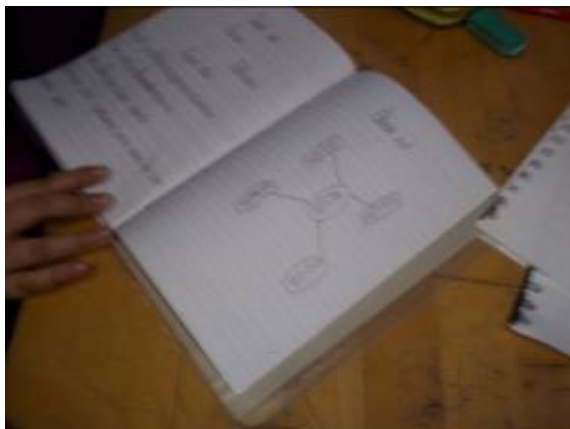
Готову мапу о насиљу наставник презентује ученицима, на основу претходно урађене активности.

- Рад према моделу Мапе ума уз пројекцију уз помоћ компјутера

2.Мапа ума

NASILJE.mmap

Ученици ће на основу разговора и рада на претходним активностима, направити своју мапу.

Ученици ће за домаћи задатак имати да нацртају по један примјер за врсте насиља: Физичко, вербално, социјално и психичко.

ЗАЈЕДНИЧКА ЗАВРШНА АКТИВНОСТ: вријеме (око 5 минута)

ИГРА - ВРБА - (из Приручника)

Врба (Ружно паче) је игра повјерења.

КООПЕРАТИВНО ВРЕДНОВАЊЕ ОДГОВОРА И РЈЕШЕЊА:

У оквиру сваког вјежбања парови ученика, односно групе презентоваће број питања на који су дали тачне одговоре.

Тачност одговора биће провјерена на основу рјешења приказаног помоћу видео бим пројектора или уз помоћ наставника као што ће бити случај при извођењу активности из математике.

Тачност одговора из српског језика биће утврђена радом у пару и усменог излагања наставника.

Тачност рјешења Радних листова 3. и 4. из Приручника о превенцији насиља приказана је у мапама ума.

ЗАКЉУЧАК:

У раду је приказан приступ оперативном планирању ефикасне наставе у обрнутом дизајну. Креће се од краја, од исхода реализације наставе ка извођењу.

Бајка пружа велике могућности за креативан и активан начин рада. Атмосфера бајке излази у сусрет креативности и дечијој потреби за стваралаштвом. Упознајући чаролију маште, они улазе у свијет бајке

Као тема послужила је бајка Ружно паче, која је предложена у Приручнику о превенцији насиља и која је уједно послужила као фокус за реализацију активности.

Тематски дан је реализован уз помоћ рачунара и видео бима. Слајдови су осмишљени илустрацијама које подстичу дјецу да све вријеме буду активна. Наставник је организатор наставног процеса.

Овакав начин рада омогућава ученицима да слободно истражују и даје им довољно простора за оригиналне замисли и иницијативу за слободно испољавање тих замисли.

Илустрације урађене у Power Point-у као и "мапе ума" делују мотивационо на овом узрасту, ангажују сва чула и остављају дубљи емоционални доживљај код деце.

Ученици су сво вријеме радили активно и заинтересовано да би на крају дана сами дошли до закључака и одговора постављених као циљ наставног дана.

ЗАПАЖАЊА:

Заинтересованост ученика је била нарочито изражена при раду задатака из математике због могућности преласка на већи ниво сложености. Неколико ученика је успјело да ријешити задатке првог нивоа и пређу на виши ниво, што је био случај и са другим у трећи ниво.

Изнадпросјечни ученици су ријешили своје задатке и прешли на рад допунског задатка. Исходи рада садржаја из математике и српског језика су били бољи од предвиђених.

Ученици су кроз све активности, добро испланираним материјалом подређеним циљу дана, одабиром и логичним слиједом информација и релевантним питањима и задацима учили о насиљу и превенцији насиља цијели дан да би на крају сами открили циљ и дошли до очекиваних исхода.

Сво вријеме рада ученици су били ангажовани и усредсређени на задатке. Већ у активности из српског језика ученици су почели да у паровима коментаришу како Ружно паче нико није волио и како то није праведно.

Приликом драматизације текста већ су се назирала рјешења проблема одбачености и насиља према Ружном пачету.

Ученици су сами били активни реализатори наставе са извјесним смјерницама и путама наставника који је у овом случају био у „другом плану“.

Приликом драматизације текста ученици су саосјећали са Ружним пачетом негодовали понашање осталих ликова.

У току драматизације три групе од пет је промијенило текст наводећи како неколико пачића жели да се дружи са Ружним пачетом, али то нису смјели рећи у газдином дворишту, затим како на крају сви позивају дивног лабуда на игру али му се извињавају за непријатности које су му нанијели.

На крају су сами веома лако дошли до рјешења и циља што се видјело брзим рјешавањем Радног листа бр.4, ког су све групе урадиле без грешке .

-Како ће Ружно паче доћи до Жутог пилета?

Коментари ученика:

- Баш нам је данас било лијепо...
- Цијели дан смо радили као Ружно паче а нико нам се није наругао..
- Можемо ли и сутра овако да радимо цијели дан...
- Данас нисмо ништа тешко радили...
- Једва чекам да дођем кући да испричам мами...

Лични став је да је овако планиран дан веома ефикасан и квалитетан, за наставника, веома напоран али у исто вријеме успјешан и стимулативан на задовољство свих присутних. Ток наставних активности је другачији, иновативан.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Илић, Миле (2002): Компоненте интерактивне лекције у грађанском образовању, Зборник радова „Демократија и људска права“, CIVITAS@ БиХ. Сарајево
2. Приручник за наставнике о превенцији насиља који укључује дјецу за 3 разред,

РПЗ,Бања Лука,2010.године

3. Маринковић,С. Математика за други разред основне школе,Креативни центар,2009.године

4. Маринковић,С. Забавна математика за други разред основне школе, Креативни центар,2008.године

5. Интернет адресе:

<http://www.suzicnenad.com/PedagogijazaXXIvijek.pdf>

<http://www.scribd.com>

Напомена: За кориштење "мапе ума" потребно је имати инсталиран програм Mind ManagerX5, због тога није овдје није постављена "мапа ума".

Драгана Јовић, професор разредне наставе